

● **Newsletter CEC: Iunie 2013** ●

Cuprins:

- La 2 iunie 2013 a avut loc turul al doilea de scrutin pentru alegerea primarilor în trei localități din țară ...2
- Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a semnat un Acord de cooperare cu Institutul Național al Justiției3
- Deplasarea delegației CEC la Kiev, Ucraina.....4
- O delegație a Secretariatului Consiliului Europei a vizitat Comisia Electorală Centrală.....6
- Guvernul Republicii Moldova a aprobat proiectul de lege pentru modificarea legislației în vigoare privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.....7
- Cu ocazia „Zilei funcționarului public”, funcționarilor din cadrul Aparatului Comisiei Electorale Centrale le-au fost înmânate diplome din partea Guvernului Republicii Moldova.....8
- Conducerea Comisiei Electorale Centrale a avut o întrevvedere cu reprezentanți ai Consiliului Europei.....9
- Cea de-a 10-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale a fost organizată la Chișinău.....10
- Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a semnat un acord de colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă a României11

Newsletter CEC: Iunie 2013

La 2 iunie 2013 a avut loc turul al doilea de scrutin pentru alegerea primarilor în trei localități din țară

Data publicării: **luni, 03 iunie 2013**

La 2 iunie 2013 Comisia Electorală Centrală a comunicat rezultatele preliminare ale votării pentru alegerea primarilor în localitățile Chetrosu din r-nul Anenii Noi, Manta din r-nul Cahul și Visoca din r-nul Soroca, după cum urmează:

Denumirea circumscripției	Nr. total de alegători	Au participat la votare	Rata de participare	Candidații	Voturi acumulate
com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi	3244	1818	55,58%	Zalevschi Leonid (PLDM)	1023 (56,27%)
				Iachimenco Valentina (PDM)	775 (42,63 %)
com. Manta, r-nul Cahul	3101	1604	51,44%	Pascal Ion (PDM)	848 (52,87%)
				Hîncu Violeta (PLDM)	737 (45,95%)
s. Visoca, r-nul Soroca	1642	908	55,20%	Pleşca Grigorii (candidat independent)	475 (52,31%)
				Buzila Marin (PDM)	430 (47,36%)

Conform numărului de voturi acumulate, primar al com. Chetrosu a fost ales candidatul Zalevschi Leonid (PLDM) cu 56,27 % din sufragii, în com. Manta primar a devenit Pascal Ion (PDM) cu 52,87%, iar în s. Visoca primar a fost ales candidatul independent Pleşca Grigorii, cu 52,31 % de voturi.

Comisia Electorală Centrală a făcut publice rezultatele finale ale alegerilor după ce consiliile electorale de circumscripție au prezentat toate documentele electorale în original.

Newsletter CEC: Iunie 2013

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a semnat un Acord de cooperare cu Institutul Național al Justiției

Data publicării: **vineri, 14 iunie 2013**

La 14 iunie 2013 vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, Ștefan Urîtu, și directorul executiv al Institutului Național al Justiției, Anastasia Pascari, au semnat un acord de cooperare privind dezvoltarea și perfecționarea politicilor publice din domeniul justiției și celui electoral.

Acordul de cooperare va contribui la instituirea unui cadru durabil de cooperare și consultare în procesul de organizare a instruirii judecătorilor, procurorilor, precum și a altor categorii de persoane care înfăptuiesc justiția și a

funcționarilor electorali.

Vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, Ștefan Urîtu, a menționat că acest acord de cooperare va ridica nivelul de credibilitate în aplicarea legislației electorale, în procesul electoral prin schimbul de experiență între instituții ([Galerie foto](#)).

Directorul executiv al institutului, Anastasia Pascari, a subliniat importanța semnării acestui acord, menționând că parteneriatul dintre aceste două instituții va contribui la întărirea relațiilor dintre ele și va constitui un suport pentru elaborarea și implementarea unor programe de profesionalizare în domeniul electoral.

Potrivit Acordului de cooperare, părțile semnatare vor conjuga eforturile pentru identificarea și analiza celor mai sensibile subiecte din legislația electorală și practica judecătorească în garantarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Textul integral al Acordului de cooperare poate fi găsit pe pagina web a Comisiei www.cec.md, compartimentul Relații Internaționale, rubrica [Acorduri de colaborare](#).

Newsletter CEC: Iunie 2013

Deplasarea delegației CEC la Kiev, Ucraina

Data publicării: **luni, 17 iunie 2013**

În contextul ultimelor modificări ale Codului electoral, prin care a fost introdus, iar în scurt timp abrogat sistemul mixt (paralel) de alegeri în Parlamentul Republicii Moldova, o delegație a Comisiei Electorale Centrale condusă de vicepreședintele Comisiei, dl Ștefan Urîtu, a efectuat o vizită de studiu la Kiev, în perioada 4 – 7 iunie curent. Din delegație au mai făcut parte șefa Aparatului, dna Mariana Musteață, și consultantul principal al Direcției juridice, dl Ruslan Nastas.

Scopul vizitei a fost de a lua cunoștință de modul de aplicare a sistemului mixt/paralel, pentru a vedea care sînt aspectele lui pozitive și negative, particularitățile aplicării, dar mai ales de a studia prevederile legale și modul practic de creare a circumscripțiilor în cazul sistemului majoritar. De menționat că Ucraina are experiență în aplicarea sistemului paralel, iar re-apariția unei propuneri similare pe ordinea Parlamentului, într-o variantă sau alta, este destul de probabilă.

Vizita a fost organizată cu suportul Fundației Internaționale pentru Sisteme Electorale (IFES) Ucraina. Delegația Comisiei Electorale Centrale a vizitat mai multe structuri statale din Ucraina, actori politici aflați la guvernare sau/și din opoziție, organizații neguvernamentale naționale și internaționale, precum și experți independenți, în cadrul cărora delegația s-a informat despre prevederile legislației ucrainene la acest subiect, a examinat îndeaproape practica organizatorică și opiniile diferitor actori implicați în procesul de organizare și evaluare a procesului electoral.

Reprezenții CEC a RM au fost primiți cordial în cadrul Comisiei Electorale Centrale din Ucraina unde s-au documentat referitor la aspectele ce țin de gestionarea procesului electoral bazat pe sistemul mixt, s-au interesat de problemele organizatorice, juridice, financiare și de altă natură, care apar atît în perioada pre-electorală, cît și în perioada post-electorală. În cadrul întrevederii cu vicepreședintele CEC a Ucrainei, dl Andrei Magera, cu membrii și funcționarii secretariatului Comisiei, partea ucraineană a prezentat modalitatea delimitării hotarelor electorale uninominale și provocările pe care CEC din Republica Moldova ar putea să le înfrunte la implementarea unui astfel de sistem, printre care: problema minorităților naționale și reprezentarea acestora în parlament, faptul că hotarele administrative nu sînt identice cu cele uninominale, obstacole obiective care duc la crearea unor „enclave” electorale separate de hotarele circumscripției, asigurarea drepturilor electorale și circumscripțiile uninominale în afara teritoriului țării ș.a. Spre exemplu, crearea circumscripțiilor uninominale din afara teritoriului țării a fost declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională din Ucraina.

De menționat că înaintarea candidaților în circumscripțiile uninominale din Ucraina se face nu în baza listelor de subscripție, ci contra unui gaj („arvună”) echivalent cu aproximativ 1000 (una mie) dolari SUA, depusă de concurent la momentul înregistrării. Aceasta, în opinia CEC a Ucrainei, conduce la disciplinarea concurenților electorali și diminuează participarea la scrutin a partidelor „clone” și a persoanelor care se implică în campania electorală nu din dorința de a accede în parlament și de a reprezenta electoratul, ci din alte motive. Banii depuși se returnează candidatului dacă acesta trece pragul

Newsletter CEC: Iunie 2013

și accede în Parlament, în caz contrar se transferă în bugetul de stat pentru acoperirea cheltuielilor legate de alegeri.

Introducerea „censului de avere” a provocat discuții controversate, unii l-au considerat o formă de discriminare pe motiv de proprietate și chiar l-au contestat la Curtea Constituțională a Ucrainei, care însă a declarat constituționale prevederile legii în acest sens. Este de menționat și faptul că, în vederea disciplinării conducerii consiliilor electorale de circumscripție, persoanele respective sînt numite de către Comisia Electorală Centrală a Ucrainei, și nu se aleg de către membrii consiliului, după cum este stabilit în Republica Moldova.

La întrevvedere cu deputații din opoziția parlamentară și cei din coaliția de guvernămînt, delegația a aflat că reintroducerea sistemului electoral mixt (paralel) a fost un consens între partidele aflate la guvernare și a celor din opoziție din legislatura precedentă a Radei (Parlamentului) Ucrainei, însă în prezent partidele din opoziție nu sînt mulțumite de un astfel de sistem care, în opinia lor, conduce la facilitarea utilizării resurselor administrative la nivel local, pe de o parte, și la coruperea politică a deputaților, în special a celor independenți. Pe de altă parte, reprezentanții partidului de guvernămînt consideră că alegerea deputaților pe circumscripții uninominale îi apropie pe alegători de reprezentanții poporului și aceștia promovează mai insistent interesele alegătorilor din circumscripțiile care i-au votat. Totuși, mai mulți dintre deputații aleși pe circumscripții uninominale s-au plîns că nu-și pot onora angajamentele asumate față de alegători, decît prin cooperarea mai strînsă cu guvernarea, astfel că independența deputatului în acest sistem electoral devine mai afectată.

În plus, mai mulți dintre funcționari și experți independenți au declarat că sistemul mixt produce și anumite tentative de a deosebi deputații aleși în cadrul sistemului proporțional de acei aleși pe circumscripții majoritare, ultimii afirmînd că aceștia au fost aleși pe criterii de merite, pe cînd primii au ajuns în Parlament datorită efortului „locomotivei”, adică a capului listei înaintate de partid. Totuși, pînă în final s-a ajuns la concluzia ca un sistem unic majoritar sau proporțional este preferabil sistemului mixt/paralel.

Delegația a avut întrevederi și cu reprezentanții societății civile, fiind discutate probleme teoretice și practice ce țin de delimitarea circumscripțiilor uninominale, locul și rolul asociațiilor obștești, profesionale (persoane cu dizabilități, asociații de femei, tineri etc.), particularitățile monitorizării alegerilor și alte chestiuni de interes public. Ca o sugestie din partea societății civile, a fost formulată recomandarea de a asigura maximă transparență în procesul delimitării hotarelor și de a consulta în prealabil opinia publică.

Bazîndu-se pe informația obținută, delegația a ajuns la concluzia că în cazul revenirii la sistemul electoral mixt (paralel) proiectul urmează a fi discutat pe larg atît între instituțiile publice, cît și cu societatea civilă, preferabil fiind avizat și de Comisia de la Veneția, ceea ce va duce la excluderea unor coliziuni de norme de drept și nu va fi posibilă preluarea practicilor ce nu se încadrează în sistemul cutumelor și normelor de drept ale Republicii Moldova.

Newsletter CEC: Iunie 2013

O delegație a Secretariatului Consiliului Europei a vizitat Comisia Electorală Centrală

Data publicării: **miercuri, 19 iunie 2013**

La 19 iunie 2013 conducerea Comisiei Electorale Centrale a avut o întâlnire cu delegația Secretariatului Consiliului Europei, condusă de Daniil Khochabo, director adjunct pentru consiliere politică. Oficialii europeni au efectuat, în perioada 17 - 20 iunie curent, o vizită la Chișinău, scopul acesteia fiind de a face o evaluare a cooperării între Republica Moldova și Consiliul Europei, pentru perioada 2011 - 2013, precum și de a contura prioritățile și acțiunile viitoare.

Dr. Iurie Ciocan a trecut în revistă realizările majore ale Comisiei Electorale Centrale și domeniile prioritate de activitate, stipulate și în Planul Strategic pentru anii 2012 - 2015. Discuțiile s-au axat pe marginea chestiunilor ce vizează informatizarea proceselor electorale prin implementarea Registrului de Stat al Alegătorilor, întocmirea și actualizarea listelor electorale, crearea condițiilor de votare la distanță, perfecționarea cadrului legal.

Oficialii europeni au remarcat eforturile depuse de Comisia Electorală Centrală în vederea racordării legislației electorale la standardele internaționale. Reprezentanții Consiliului Europei au abordat un șir de subiecte de actualitate ce au tangențe cu activitatea sistemului electoral din țara noastră.

Conducerea CEC a apreciat parteneriatul cu Consiliul Europei, menționând că această instituție oferă oportunități de cooperare multilaterală. Dovadă a colaborării fructuoase este și decizia Comisiei de la Veneția de a desfășura la Chișinău, în perioada 26 - 27 iunie curent, lucrările celei de-a X-ea Conferințe europene a autorităților electorale, sub genericul „Codul bunelor practici în materie electorală: puncte forte și evoluții posibile”.

● Newsletter CEC: Iunie 2013 ●

Guvernul Republicii Moldova a aprobat proiectul de lege pentru modificarea legislației în vigoare privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale

Data publicării: **joi, 20 iunie 2013**

La 19 iunie 2013 Guvernul Republicii Moldova a aprobat proiectul de lege privind modificarea Codului electoral în privința finanțării partidelor politice din bugetul de stat.

Proiectul de lege a fost elaborat de către un grup de lucru, constituit din reprezentanți ai 25 de instituții publice și non-guvernamentale, care, pe parcursul unui an, au sistematizat propunerile înaintate de acestea. Proiectul de lege a prevăzut amendarea a 7 acte legislative, și anume: Codul electoral, Legea privind partidele politice, Codul contravențional, Codul penal și cel de procedură penală, Codul fiscal și Legea Curții de Conturi.

Activitatea de modificare în acest sens a legislației a făcut parte dintr-un amplu program de acțiuni în vederea reformării sistemului de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale, inclusiv conține reglementări privind alocarea contribuțiilor de la bugetul de stat pentru activitatea partidelor politice.

Proiectul de lege urmează a fi votat în Parlamentul Republicii Moldova.

Newsletter CEC: Iunie 2013

Cu ocazia "Zilei funcționarului public", funcționarilor din cadrul Aparatului Comisiei Electorale Centrale le-au fost înmânate diplome din partea Guvernului Republicii Moldova

Data publicării: **vineri, 21 iunie 2013**

Pentru activitate creativă, contribuție la optimizarea și eficientizarea serviciului public au fost conferite diplome de gradul al doilea dnei Mariana Musteață, șef al Aparatului CEC, dnei Angelica Caraman, șef al Direcției management alegeri, dnei Ludmila Lupașco, șef al Direcției Juridice și dnei Cristina Oțel, consultant superior în cadrul Direcției financiar-economică.

Newsletter CEC: Iunie 2013

Conducerea Comisiei Electorale Centrale a avut o întâlnire cu reprezentanții ai Consiliului Europei

Data publicării: **marți, 25 iunie 2013**

La 25 iunie 2013, o delegație a Consiliului Europei, condusă de Francois Friederich, șef interimar al Departamentului Alegeri, Directoratul general pentru democrație (DG II), a vizitat Comisia Electorală Centrală. Oficialii europeni s-au aflat la Chișinău cu prilejul participării la lucrările celei de-a X-a Conferințe europene a autorităților electorale, ce s-a desfășurat în perioada 26-27 iunie curent.

Dr. Iurie Ciocan a relatat oaspeților despre activitățile curente și prioritățile Comisiei Electorale Centrale. În acest context, au fost menționate organizarea campaniilor de

informare a alegătorilor, inclusiv a celor de peste hotarele țării, perfecționarea procedurilor de întocmire și actualizare a listelor electorale, implementarea Registrului de Stat al Alegătorilor. Totodată, oficialii europeni au fost informați despre crearea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală, ce are drept scop instruirea funcționarilor electorali și a altor subiecți implicați în procesul electoral din Republica Moldova.

Reprezentanții Consiliului Europei și-au arătat satisfacția pentru progresele înregistrate de CEC în activitatea sa, accentuând colaborarea fructuoasă a Comisiei în cadrul Facilității Parteneriatul Estic. Francois Friederich a comunicat că prioritățile actuale ale Parteneriatului vizează programe privind implicarea femeilor în viața politică și informarea tinerilor alegători. În acest context, în toamna anului curent, la Chișinău va fi organizată o conferință internațională, subiectul căreia se va axa pe rolul femeii în politică.

Conducerea CEC și-a reconfirmat atașamentul pentru colaborarea permanentă cu instituțiile Consiliului Europei, menționând că perfecționarea continuă a funcționarilor electorali și experiența acumulată în cadrul vizitelor de studiu generează rezultate bune în organizarea și desfășurarea evenimentelor electorale.

Newsletter CEC: Iunie 2013

Cea de-a 10-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale a fost organizată la Chișinău

Data publicării: **miercuri, 26 iunie 2013**

În perioada 26 - 27 iunie curent la Chișinău s-au desfășurat lucrările celei de-a 10-a ediții a Conferinței europene a autorităților electorale, organizate de Comisia de la Veneția în parteneriat cu Comisia Electorală Centrală din Republica Moldova.

La deschiderea conferinței a participat președintele Republicii Moldova, Nicoale Timofti. De asemenea, ministrul justiției al Republicii Moldova, Oleg Efrim, președintele Curții Constituționale, Alexandru Tănase, președintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Iurie Ciocan, precum și reprezentantul permanent al Poloniei pe lângă Consiliul Europei, ambasadoarea Ursula Gacek s-au adresat cu un mesaj de salut către participanții prezenți la eveniment. Această conferință a reunit peste 100 de participanți care reprezintă 26 de țări și 4 instituții internaționale.

În sesiunile plenare și grupurile de lucru, dezbaterile s-au axat pe examinarea punctelor forte și a evoluțiilor posibile privind Codul bunelor practici în materie electorală.

Principalele teme abordate în cadrul conferinței au fost: jurisprudența europeană și națională referitoare la Articolul 3 al Protocolului nr. 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice și îmbunătățirea activității autorităților electorale în vederea sporirii încrederii cetățenilor ([Galerie foto](#)).

Newsletter CEC: Iunie 2013

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a semnat un acord de colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă a României

Data publicării: **vineri, 28 iunie 2013**

La 28 iunie 2013 președintele Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, dr. Iurie Ciocan, și președintele Autorității Electorale Permanente a României, Ana Maria Pătru, au semnat un Acord de colaborare între cele două instituții. Documentul prevede schimbul de experiență în vederea îmbunătățirii practicii și legislației în domeniul electoral.

Dr. Iurie Ciocan a menționat că, deși CEC și AEP din România colaborează eficient pe parcursul mai multor ani, astăzi relațiile de parteneriat au fost oficializate prin semnarea Acordului de

colaborare.

Acordul de colaborare va contribui la aprofundarea și dezvoltarea cooperării în domeniul perfecționării legislației cu privire la alegeri și referendumuri, aplicării procedurilor electorale și tehnologiilor moderne, precum și în alte domenii aferente celui electoral.

De asemenea, potrivit Acordului, părțile semnate s-au angajat să faciliteze schimbul de bune practici în domeniul electoral între cele două instituții, să organizeze conferințe, seminare, simpozioane, urmărind scopul îmbunătățirii proceselor electorale, în concordanță cu standardele internaționale.

Menționăm că delegația din România a efectuat o vizită în Republica Moldova cu ocazia participării la cea de-a X-a Conferință europeană a autorităților electorale, organizată de Comisia de la Veneția în parteneriat cu Comisia Electorală Centrală ([Galerie foto](#)).

Textul integral al Acordului de colaborare semnat poate fi găsit pe pagina web a [Comisiei www.cec.md](http://www.cec.md), compartimentul Relații Internaționale, rubrica [Acorduri de colaborare](#).